

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 2017 р. №

Київ

Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на проведення наукових досліджень, технічний розвиток та інноваційну діяльність

Відповідно до пункту 7 частини другої статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на проведення наукових досліджень, технічний розвиток та інноваційну діяльність, що додаються.
2. Ця постанова набирає чинності з дня набрання чинності Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» в цілому.

Прем'єр-міністр України

В. ГРОЙСМАН

**Критерії
оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на
проведення наукових досліджень, технічний розвиток та інноваційну
діяльність**

1. Ці критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання, яка надається на проведення наукових досліджень, технічний розвиток та інноваційну діяльність (далі - НДТРІД), що передбачено частиною другою статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», застосовуються Уповноваженим органом з питань державної допомоги суб'єктам господарювання для прийняття рішення про визнання допустимою державної допомоги суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) відповідно до частини четвертої статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Для цілей цих Критеріїв терміни вживаються в такому значенні:

1) дослідна організація - юридична особа, незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, чия основна мета полягає в тому, щоб самостійно проводити фундаментальні дослідження, промислові дослідження, дослідно-конструкторські розробки та/або широко розповсюджувати інформацію про результати такої діяльності шляхом навчання, публікації або передачі знань. Якщо така юридична особа проводить господарську діяльність, то фінансування, витрати і доходи зазначених видів діяльності повинні враховуватись окремо.

2) інноваційні кластери – структури або організовані групи незалежних суб'єктів господарювання (зокрема, інноваційні стартапи, малі, середні та великі підприємства, а також науково-просвітницькі організації, неприбуткові організації та інші пов'язані суб'єкти господарювання), створені для стимулювання інноваційної діяльності через заохочення, спільне фінансування об'єктів, обмін знаннями та досвідом, а також для забезпечення обміну знаннями, зв'язку, поширення інформації та співпраці між суб'єктами господарювання та іншими організаціями в межах кластера;

3) організаційна інновація – імплементація нового методу організації господарської діяльності суб'єкта господарювання, робочих місць або зовнішніх зв'язків;

4) промислове дослідження – заплановане дослідження або необхідне вивчення, спрямоване на отримання нових знань і вмінь з метою розробки нових продуктів, процесів або послуг або істотного вдосконалення наявних продуктів, процесів або послуг;

5) техніко-економічний аналіз – оцінювання і аналіз можливостей проекту, спрямовані на підтримку процесу ухвалення рішень шляхом об'єктивного та раціонального встановлення його переваг і недоліків, можливостей і загроз, а також виявлення ресурсів, необхідних для його реалізації, та оцінювання шансів на успіх;

б) технологічна інновація – введення нового або значно вдосконаленого виробничого методу або способу доставки (включаючи значні зміни в техніці, обладнанні або програмному забезпеченні), за винятком незначних змін або поліпшень, зростання виробництва або сервісних можливостей шляхом додавання виробничих або логістичних систем, подібних до тих, які вже використовуються, припинення використання певної технології, проста заміна обладнання або розширення, зміни, зумовлені виключно змінами цін на фактори виробництва, регулярні, сезонні та інші циклічні зміни та торгівля новими чи значно вдосконаленими товарами.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», «Про захист економічної конкуренції», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про інноваційну діяльність», «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»; Цивільному кодексі України; Загальних критеріях оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання, які визначаються Кабінетом Міністрів України; Критеріях оцінки допустимості державної допомоги на відновлення платоспроможності та реструктуризацію суб'єктів господарювання, які визначаються Кабінетом Міністрів України; Критеріях оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва, які визначаються Кабінетом Міністрів України .

3. До державної допомоги на НДТРІД застосовуються правила поєднання, встановлені Загальними критеріями оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання, які визначаються Кабінетом Міністрів України.

4. Для розрахунку інтенсивності державної допомоги на НДТРІД і дозволених витрат використовуються правила, встановлені Загальними критеріями оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання, які визначаються Кабінетом Міністрів України.

5. З метою визначення допустимості державної допомоги на НДТРІД застосовуються Загальні критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання, які визначаються Кабінетом Міністрів України.

6. Державна допомога на підтримку НДТРІД у будь-якій формі може надаватися суб'єктам господарювання, що працюють у будь-яких галузях, окрім підприємств, що перебувають у скрутному становищі. Державна допомога на НДТРІД може надаватися для таких цілей:

1) підтримки реалізації проектів у сфері науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт (далі - НДДКР), якщо державна допомога надається для покриття витрат за частиною дослідницького проекту, що належить до категорій фундаментальних і прикладних досліджень. Прикладні дослідження, у свою чергу, поділяються на промислові дослідження та експериментальні розробки;

2) забезпечення проведення техніко-економічного обґрунтування проектів у сфері НДДКР, спрямованих на подолання ринкової неефективності, пов'язаної, перш за все, із браком достовірної та повної інформації;

3) підтримки створення та оновлення дослідницьких інфраструктур;

4) підтримки інноваційної діяльності суб'єктів середнього та малого підприємництва (далі – МСП). Державна допомога для МСП може надаватися для отримання, підтвердження та захисту патентів та інших нематеріальних активів, на відкомандирування висококваліфікованого персоналу та консультаційні послуги та послуги з підтримки у сфері інновацій. З метою заохочення великих підприємств співпрацювати з МСП у сфері технологічних та організаційних інновацій державна допомога також може надаватися для відшкодування витрат великих підприємств і МСП, пов'язаних зі здійсненням такої діяльності;

5) підтримка розвитку інноваційних кластерів у формі підтримки інвестицій у відкриті інфраструктури та інфраструктури спільного користування, що використовуються інноваційними кластерами, протягом щонайбільше десяти років, діяльності кластерів, спрямованої на зміцнення співпраці, налагодження зв'язків та навчання персоналу.

7. При цьому має обиратися така форма державної допомоги, яка найменшою мірою спотворює конкуренцію.

8. Дослідна організація та дослідницькі інфраструктури також можуть отримувати державну допомогу, якщо їх державне фінансування задовольняє всі умови надання державної допомоги, визначені Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання». Якщо одна й та сама особа здійснює діяльність як економічного, так і неекономічного характеру, державне фінансування неекономічної діяльності не вважається державною допомогою, якщо обидва види діяльності та витрати, фінансування і прибутки за ними можливо чітко розмежувати для ефективного уникнення перехресного субсидування економічної діяльності. Якщо дослідні організації або дослідницькі інфраструктури використовуються для здійснення економічної діяльності (зокрема, здача в оренду обладнання або лабораторій суб'єктам господарювання, надання послуг суб'єктам господарювання або проведення досліджень за договором), державне фінансування такої економічної діяльності загалом вважається державною допомогою. Однак дослідні організації або дослідницькі інфраструктури не можуть вважатися отримувачами державної

допомоги, якщо вони діють в якості посередників для передачі кінцевим отримувачам загальної суми державного фінансування та будь-яких вигод, набутих завдяки отриманню такого фінансування.

9. Якщо дослідні організації або дослідницькі інфраструктури використовуються для проведення досліджень на підставі договору або для надання послуг, пов'язаних із проведенням досліджень, суб'єкту господарювання, який, як правило, визначає умови відповідного договору, набуває право власності на результати дослідницької діяльності та несе ризик невдачі, державна допомога не надається у разі виплати таким дослідним організаціям або дослідницьким інфраструктурам винагороди за їхні послуги.

10. Якщо проекти співпраці реалізуються спільно суб'єктами господарювання і дослідними організаціями або дослідницькими інфраструктурами, то суб'єкти господарювання, що беруть участь у таких проектах, не вважаються отримувачами будь-якої непрямой державної допомоги внаслідок сприятливих умов для такої співпраці у випадку наявності однієї з перерахованих нижче умов:

1) усі витрати за проектом оплачуються суб'єктами господарювання, що беруть у ньому участь;

2) результати співпраці, які не призводять до виникнення прав інтелектуальної власності (далі – ПІВ), можуть бути широко оприлюднені, а дослідні організації або дослідницькі інфраструктури отримують у повному обсязі будь-які ПІВ, які виникають у зв'язку зі здійсненням ними своєї діяльності;

3) будь-які ПІВ, які виникають в результаті реалізації проекту, а також пов'язані права доступу надаються різним партнерам у рамках цього проекту співпраці відповідно до їхніх робочих завдань, внесків та відповідних інтересів;

4) дослідні організації або дослідницькі інфраструктури отримують компенсацію у розмірі ринкової вартості ПІВ, що виникають в результаті здійснення ними своєї діяльності і надаються суб'єктам господарювання-учасникам відповідного проекту співпраці або іншим суб'єктам господарювання, яким такі учасники надають права доступу. Абсолютна сума будь-якого внеску — фінансового або іншого — суб'єктів господарювання-учасників проекту співпраці на покриття витрат, пов'язаних із діяльністю дослідних організацій або дослідницьких інфраструктур, в результаті якої виникають відповідні ПІВ, може вираховуватись із суми такої компенсації.

11. Суб'єкти господарювання вважаються непрямими отримувачами державної допомоги, якщо не виконується хоча б одна з вимог, викладених у пункті 10 цих Критеріїв, у випадку проведення досліджень за договором або надання послуг із проведення досліджень дослідною організацією або дослідницькою інфраструктурою чи у випадку співпраці з дослідною організацією або дослідницькою інфраструктурою.

12. Дозволені витрати, які можуть відшкодуватись за рахунок надання державної допомоги, визначаються окремо для кожного виду діяльності, яка може охоплюватися державною допомогою, та включають:

12.1. Дозволені витрати за проектами у сфері НДДКР — в обсязі та за період, у якому вони використовуються для реалізації проекту:

1) витрати на персонал: дослідників, технічних спеціалістів та інший допоміжний персонал, зайнятий у певному проекті;

2) вартість інструментів і обладнання в обсязі та протягом строку, коли вони використовуються для реалізації проекту. Якщо такі інструменти та обладнання не використовуються в рамках проекту протягом повного строку їх експлуатації, дозволеними вважаються лише амортизаційні витрати, які відповідають строку реалізації проекту, визначені на основі загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку;

3) витрати на будівлі та землю в обсязі та протягом строку, коли вони використовуються для реалізації проекту. Для будівель дозволеними вважаються лише амортизаційні витрати, які відповідають строку реалізації проекту, визначені на основі загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку. Для землі дозволеними вважаються витрати на комерційну передачу або фактичні капітальні витрати;

4) витрати на дослідження за договором, знання та патенти, придбані або отримані із зовнішніх джерел на комерційній основі, а також вартість консультаційних або еквівалентних послуг, використаних виключно з метою реалізації проекту;

5) додаткові накладні витрати;

6) інші операційні витрати, у тому числі витрати на матеріали, товари та інші подібні витрати.

12.2. Дозволеними витратами на техніко-економічний аналіз вважаються витрати на його проведення.

12.3. Дозволеними витратами на створення та оновлення дослідницьких інфраструктур вважаються інвестиційні витрати на нематеріальні та матеріальні активи.

12.4. Дозволеними витратами на інновації для МСП можуть бути:

1) витрати на отримання, підтвердження та захист патентів та інших нематеріальних активів;

2) витрати на відкомандирування висококваліфікованого персоналу дослідно-просвітницької організації або великого підприємства, що здійснює діяльність і сфері НДТРІД, для працевлаштування на нових посадах без заміни іншого персоналу;

3) витрати на консультаційні послуги та послуги з підтримки у сфері інновацій.

12.5. Дозволеними витратами на технологічні та організаційні інновації вважаються: витрати на персонал; витрати на інструменти, обладнання, будівлі

та землю в обсязі та протягом строку, коли вони використовуються для реалізації проекту; витрати на дослідження за договором, знання та патенти, придбані або отримані із зовнішніх джерел на комерційній основі; додаткові накладні та інші операційні витрати, у тому числі витрати на матеріали, товари та подібні продукти, зазначені безпосередньо під час реалізації проекту.

12.6. Дозволеними витратами на інноваційні кластери можуть бути:

1) для цілей надання інвестиційної державної допомоги: витрати на здійснення інвестицій у матеріальні та нематеріальні активи;

2) для цілей надання операційної допомоги: витрати на персонал і адміністративні витрати (у тому числі накладні витрати), пов'язані з формуванням кластера з метою полегшення співпраці, обміну інформацією та надання або спрямування спеціалізованих і налаштованих послуг із підтримки бізнесу; просуванням кластера на ринку з метою залучення нових підприємств або організацій та підвищення прозорості; управлінням потужностями кластера; організацією навчальних програм, семінарів і конференцій з метою сприяння обміну знаннями, розширенню зв'язків і транснаціональній співпраці.

13. Норми інтенсивності державної допомоги на НДТРІД наведені у додатку до цих Критеріїв.

Норми інтенсивності державної допомоги на проведення наукових досліджень,
технічний розвиток та інноваційну діяльність

	Суб'єкти малого підприємництва	Суб'єкти середнього підприємництва	Суб'єкти великого підприємництва
Фундаментальні дослідження	100 %	100 %	100 %
Промислові дослідження:	70 %	60 %	50 %
- у разі ефективної співпраці між підприємствами (для великих підприємств: співпраці транснаціонального характеру або принаймні з одним МСП) або між підприємством і дослідною організацією; або	80 %	75 %	65 %
- у разі широкого розповсюдження результатів			
Експериментальні розробки:	45 %	35 %	25 %
- у разі ефективної співпраці між підприємствами (для великих підприємств: співпраці транснаціонального характеру або принаймні з одним МСП) або між підприємством і дослідною організацією; або	60 %	50 %	40 %
- у разі широкого розповсюдження			

результатів

Допомога на техніко-економічний аналіз	70 %	60 %	50 %
Допомога на будівництво, модернізацію інфраструктури, операційна державна допомога	50 %	50 %	50 %
Допомога на інновації для МСП	50 %	50 %	
Допомога на технологічні та організаційні інновації	50 %	50 %	15 %
Допомога для інноваційних кластерів:			
Інвестиційна державна допомога	65 %	65 %	65 %
Операційна державна допомога	50 %	50 %	50 %